

Sygn. akt I CSK 480/18

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa D. H.

przeciwko D. Z., A. Z. i H. Z.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 marca 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanych D. Z. i A. Z.

od wyroku częściowego Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 25 kwietnia 2018 r., sygn. akt V ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanych D. Z. i A. Z. na rzecz powódki D. H. kwotę 4067 (cztery tysiące sześćdziesiąt siedem) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej od wyroku częściowego Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 kwietnia 2018 r. pozwani A. Z. i D. Z. oparli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie

nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa.

Tych cech nie można przypisać zagadnieniom przedstawionym we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w kwestii wskazania wierzyciela w związku ze spełnieniem świadczenia nienależnego oraz relacji wierzytelności istniejącej z tytułu spełniania świadczenia nienależnego do majątku wspólnego małżonków. Podstawą uwzględnienia powództwa stanowiły przepisy o świadczeniu nienależnym, będącym jedną z przyczyn prowadzących do bezpodstawnego wzbogacenia. Na gruncie tych przepisów nie budzi wątpliwości, że stroną stosunku zobowiązania wynikającego z bezpodstawnego wzbogacenia - także więc z tytułu nienależnego świadczenia - której przysługuje roszczenie o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia (nienależnego świadczenia) od odbiorcy świadczenia jest ten, czyjego kosztem nastąpiło wzbogacenie, w tym poprzez spełnienie nienależnego świadczenia. Zastosowanie zasady surogacji wynikającej z art. 33 pkt 10 k.r.o. - zgodnie z którą do majątku osobistego każdego z małżonków należą przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej - oznacza, że roszczenie z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia (nienależnego świadczenia) powstałe w trakcie trwania ustroju wspólności ustawowej przysługuje jednemu z małżonków, jeżeli świadczenie nienależne będące źródłem wzbogacenia odbiorcy tego świadczenia nastąpiło w zamian za składniki jego majątku osobistego. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, oparte na prezentowaniu przez stronę skarżącą odmiennego stanowiska, nie zawiera jednak przekonujących argumentów, wynikających z orzecznictwa sądów, czy wypowiedzi przedstawicieli nauki prawa, przemawiających na rzecz innego, od wyżej przedstawionego stanowiska, co uzasadniałoby wniosek, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sformułowane w skardze kasacyjnej.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). W przedmiocie kosztów postępowania

kasacyjnego, na wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i 398²¹ k.p.c.

jw